

prof. dr hab. Roman Widaszek
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Katowice, 01.04.2019

tel. 601-525-909
widaszek@poczta.onet.pl

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Wydział Instrumentalny pismo z dnia 12.09.2017 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2016 poz. 882).

Dotyczy:

Uchwały nr 84/II/2016/2017 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu z dnia 11.09.2017 r. w sprawie wyznaczenia mojej osoby jako recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Dominika Jastrzębskiego.

–	liczba uprawnionych członków Rady Wydziału	18
–	na posiedzeniu obecnych było	11
–	oddano głosów ważnych	11
–	za wyznaczeniem recenzenta	11
–	głosów przeciwnych	0
–	głosów wstrzymujących się	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały było zachowane.

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 r. art. 14 ust.2 pkt. 2 (tekst jedn. Dz. U.2016 poz. 882 ze zm.) Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej mgr Dominika Jastrzębskiego.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego prof. zw. dr hab. Alicję Kledzik pisma z dn. 25.03.2019 została dołączona praca doktorska mgr Dominika Jastrzębskiego pt. "*Walory poznawcze nieznanej literatury klawietowej ze zbiorów Bazyliki w Świętej Lipce*" oraz następujące dokumenty:

- dokumentacja Doktoranta
- praca doktorska
- Uchwała nr 82/II/2016/2017 z dnia 11.09.2017 dotycząca wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Dominika Jastrzębskiego
- Uchwała nr 84/II/2016/2017 z dnia 11.09.2017 dotycząca wyznaczenia mojej osoby recenzentem w w/w przewodzie doktorskim
- Uchwała nr 59/II/2018/2019 z dnia 18.03.2019 w sprawie zmiany programu dzieła artystycznego w w/w przewodzie doktorskim

Złożona przez Doktoranta dokumentacja, zawiera wniosek o wszczęcie postępowania na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej Instrumentalistyka, kwestionariusz osobowy, uwierzytelnioną kopię dowodu osobistego i dyplomu ukończenia studiów wyższych, świadectwo ukończenia studium pedagogicznego, życiorys artystyczny, koncepcję pracy doktorskiej, wykaz dorobku artystycznego, osiągnięć artystycznych a także rekomendacje (Jean Marc Fessard, Piotr Sułkowski, Janusz Ciepłiński). W dalszej części dokumentacja zawiera kserokopie programów koncertów oraz afiszy.

Do dokumentacji dołączona została praca doktorska złożona z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz opisu dzieła pt. "*Walory poznawcze nieznanej literatury klawietowej ze zbiorów Bazyliki w Świętej Lipce*". Doktorant wykazał się należyłą starannością w zakresie strony graficznej i edytorskiej. Płyta CD jest opisana i dołączona do opisu dzieła, który również nie budzi zastrzeżeń od strony formalnej i edytorskiej.

Podstawowe dane o Kandydacie

Dominik Jastrzębski urodził się 29.09.1983 w Szczytnie. Po ukończeniu Szkoły Muzycznej II st. w Olsztynie w klasie Mirosławy Nowak - Dobrychłop, kontynuował edukację w klasie klarnetu prof. Marka Schillera w Akademii Muzycznej w Gdańsku. W latach 2007-2008 studiował w Conservatoire Royal de Bruxells w klasie klarnetu prof. Ronalda van Spaendoncka oraz Jean Marc Fessarda. Doktorant brał udział w licznych kursach klarnetowych prowadzonych przez takie osobistości jak Antonio Saiote, Philippe Cuper, David Campbell, Florent Heau, Andrew Marinner. Pan Dominik Jastrzębski jest laureatem konkursów we Włoszakowicach i Piotrkowie Trybunalskim. Od 2008 roku jest pierwszym klarnecistą Filharmonii Warmińsko - Mazurskiej, a także współpracuje m.in. z Filharmonią Bałtycką, Elbląską Orkiestrą Kameralną, Polską Filharmonią Sinfonia Baltica, Toruńską Orkiestrą Symfoniczną. Jest również kameralistą - Baltic Clarinet Quartet, Trio dęte MDM, Trio fortepianowe D'Ami, Fuego Quartet. Doktorant prowadzi również działalność pedagogiczną. Jest nauczycielem klarnetu w PSM Ist. w Dywitach. Pan Dominik Jastrzębski jest również kapelmistrzem Miejskiej Orkiestry Dętej w Szczytnie oraz Amatorskiej Orkiestry Dętej Melofani w Dywitach.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Dominika Jastrzębskiego pt. "*Walory poznawcze nieznannej literatury klarnetowej ze zbiorów Bazyliki w Świętej Lipce*" przygotowana pod kierunkiem promotora dr hab. Leszka Szarzyńskiego składa się z dzieła artystycznego oraz opisu dzieła.

Dzieło artystyczne w tym przypadku składa się z płyty CD, na której zostały zarejestrowane następujące kompozycje:

Christoph Schimpke - Partita B - dur na 2 klarnety, 2 rogi i 2 fagoty

Frantisek Tadeas Blatt - 8 wariacji koncertujących na klarnet i kwartet smyczkowy

Kaspar Kummer - Trio na flet, klarnet i fagot op. 32

Ferdinand David - Introdukcja i wariacje na temat Sehnsuchts - Waltzer Franz Schuberta op.8

Kompozycje, które wybrał i zarejestrował Doktorant, pochodzą ze zbiorów muzykaliów bazyliki w Świętej Lipce i niewątpliwie stanowią wielką wartość muzykologiczną i dydaktyczną. Z wartością artystyczną, o której wspomina Doktorant można dyskutować, czy aby na pewno dotyczy wszystkich utworów. Zróżnicowana obsada wykonawcza owych dzieł stawia klarneciście wysokie wymagania jako kameraliście, który musi się odnaleźć w różnych składach.

Pierwsza kompozycja na płycie to czteroczęściowa ***Partita B - dur na 2 klarnety, 2 rogi i 2 fagoty Christopha Schimpke***, którą bez wątplenia można porównać do serenad i partit W.A. Mozarta. Mozart jednakże w odróżnieniu od Christopha Schimpke wiodącą rolę przypisywał obojom. W przypadku omawianej kompozycji prym wiodą dwa klarnety, które niemalże wysuwają się do roli solistów. Pan Dominik Jastrzębski wraz z grającym na drugim klarnecie Panem Dominikiem Grędzińskim stanowią w utworze zgrane duo, które spójną barwą i artykulacją bardzo dobrze kreują swą partię, choć czasem może nieco za bardzo dominująco na tle rogów i fagotów. Pewien niedosyt brzmienia fagotów da się odczuć w głośniejszych fragmentach oraz solowych partiach, ale to zapewne niedopatrzenie reżysera nagrania.

Frantisek Tadeas Blatt - 8 wariacji koncertujących na klarnet i kwartet smyczkowy to kolejna kompozycja zarejestrowana na płycie stanowiącej dzieło artystyczne. Kompozytor żyjący w podobnym okresie co Anton Reicha czy Carl Maria Weber, podobnie jak oni skomponował utwór na klarnet i kwartet smyczkowy. Nie jest to jednak dzieło tak wartościowe jak wspomnianych wcześniej twórców. Utwór Blatta to prosty temat z wariacjami, bynajmniej nie na klarnet solo z towarzyszeniem kwartetu, a raczej jak wspomina Doktorant w opisie dzieła "wariacyjny ciąg wirtuozerskich popisów każdego z instrumentów, przeplatany identycznym łącznikiem". Z raczej prostą partią klarnetu Doktorant poradził sobie bardzo dobrze, wykonując sprawnie, selektywnie oraz stabilnie intonacyjnie swoją partię zarówno w temacie jak i kolejnych wariacjach. O stabilności intonacji niestety nie można mówić w wariacji drugiej przeznaczonej na skrzypce, czwartej granej przez altówkę oraz siódmej - wiolonczelowej. Być może zabrakło czasu podczas nagrania na dopracowanie tej kwestii, a szkoda.

Kolejnym utworem na płycie jest ***Trio na flet, klarnet i fagot op. 32 Kaspara Kummera***. Kompozycja lekka, wdzięczna w odbiorze, dająca pole do popisu wszystkim trzem instrumentom, stanowi bardzo dobry materiał zarówno koncertowy jak i edukacyjny. Doktorant wraz z flecistką Darią Falkiewicz i fagocistą Romanem Kuźniakiem stworzyli

ciekawą i spójną interpretację utworu. Należy jednak zauważyć, iż wiodąca i bardzo dobrze wykonana partia fletu przykuwa uwagę słuchacza, zasłaniając tym samym drobne uchybienia intonacyjne klarnetu i fagotu.

Ostatnim utworem zarejestrowanym na płycie jest *Introdukcja i wariacje na temat Sehnsuchts - Waltzer Franza Schuberta op.8 Ferdinanda Davida*. Utwór z najbardziej rozbudowaną partią klarnetu, spośród wszystkich kompozycji nagranych na płycie. Krótki, zwarty, choć zawierający zarówno fragmenty wirtuozowskie jak i kantylenowe. Jak na kompozycję dającą pole do popisu klarneciście, Doktorant ukazał się w niej jako Artysta w pełni ukształtowany, dysponujący bardzo dobrą techniką, oraz pełnym - wyrównanym w całej skali dźwiękiem. Obowiązek recenzenta nakazuje mi jednak odnotować fakt, iż intonacja w introdukcji nie jest satysfakcjonująca. Całe takty intonacyjnie za niskie sprawiają, że początek utworu nie robi dobrego wrażenia. Niewątpliwie dalej jest lepiej, choć nie bez uchybień.

Opis dzieła będący integralną częścią pracy doktorskiej w bardzo dobry sposób merytorycznie uzupełnia dzieło artystyczne. Składa się on z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym Doktorant wnikliwie omawia zarys historyczny bazyliki w Świętej Lipce i jej wpływ na rozwój kulturowy Prus Wschodnich i regionu warmińsko - mazurskiego, a także jego znaczenie na muzycznej mapie Polski i Europy, prezentując również sylwetki wybranych twórców, będących autorami kompozycji stanowiących dzieło artystyczne niniejszej rozprawy. Rozdział drugi poświęcony jest analizie wybranych utworów. Historia budowy klarnetu w XVIII i XIX wieku, opisana w kolejnym rozdziale stanowi niejako podstawę do rozważań w rozdziale czwartym, gdzie autor opisuje walory poznawcze, dydaktyczne oraz problemy wykonawcze nagranych dzieł. Mając wiedzę, jak wyglądał klarnet w XVIII i XIX wieku, różniący się od współczesnego instrumentu, będący stale w fazie rozwoju, można domniemywać jakich problemów wykonawczych (technicznych, brzmieniowych, intonacyjnych) mogły przysparzać ówczesnym wykonawcom omawiane partytury. Współczesny instrument, będący bardzo rozwiniętym, pozwala na bezproblemowe wykonania owych utworów, choć jak wcześniej zazaczyłem, problemy intonacyjne czasem zostają. W swej dysertacji Doktorant w sposób czytelny i wszechstronny traktuje problematykę określoną w tytule, tworząc pracę pełną historycznej wiedzy, a także wnikliwych analiz. Można jedynie polemizować z autorem, czy aby na pewno omawiane utwory poza wartościami poznawczymi, muzykologicznymi i pedagogicznymi przedstawiają wielką wartość artystyczną...? Niewątpliwie całość pracy Doktoranta cechuje gruntowna znajomość tematu, która została czytelnie przełożona na papier.

Uważam, iż problematyka określona w tytule pracy została przez Doktoranta przedstawiona w sposób należyty. Stanowi źródło naukowej, artystycznej oraz praktycznej wiedzy. Wzbogaca polską sztukę wykonawczą i stanowi twórczy wkład w rozwój dziedziny sztuki muzycznej.

Konkluzja

Stwierdzam, iż mgr Dominik Jastrzębski w przedstawionej pracy doktorskiej wykazał się dojrzałością i samodzielnością artystyczną, popartą wiedzą teoretyczną i praktyczną. W sposób wyczerpujący przedstawił zagadnienie zawarte w tytule pracy. W moim przekonaniu praca doktorska mgra Dominika Jastrzębskiego spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku.

prof. dr hab. Roman Widaszek